

ХРАНАЛОГІЯ АДЗЕЛА ГЕНЕАЛОГІІ, ГЕРАЛЬДЫКІ І НУМІЗМАТЫКІ ІНСТЫТУТА ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ

1990 г., студзень – рэарганізацыя структуры Інстытута гісторыі НАН Беларусі, у выніку якой прынята рашэнне стварыць на базе аддзела гісторыі навукі аддзел спецыяльных гістарычных дысцыплін пад кіраўніцтвам Г.Я. Галенчанкі¹.

1991 г. – заснаванне ў структуры Інстытута гісторыі НАН Беларусі *аддзела спецыяльных гістарычных дысцыплін*. Першым загадчыкам аддзела прызначаны кандыдат гістарычных навук Г.Я. Галенчанка².

1992 г., студзень – упершыню ў справаходстве Інстытута гісторыі НАН Беларусі згадваецца аддзел спецыяльных гістарычных дысцыплін³.

1992 г., ліпень – у складзе аддзела спецыяльных гістарычных дысцыплін створана група па гістарычнай картаграфіі пад кіраўніцтвам кандыдата гістарычных навук Л.Ю. Казлова⁴.

1992 г. – па стану на красавік у складзе аддзела працавалі 11 чалавек: Галенчанка Г.Я., загадчык аддзела, к.г.н.; Казлоў Л.Р., ст.н.с., к.г.н.; Спірыдонаў М.Ф., ст.н.с., к.г.н.; Цітоў А.К., ст.н.с., Бекцінееў Ш.І., н.с., к.г.н.; Кудрашоў В.Я., ст. лаб.; Мянжынскі В.С., м.н.с., к.г.н.; Насевіч В.Л., м.н.с., к.г.н.; Міхайлоўская Л.Ю., н.с.; Васілеўская Я.С., ст. лаб. і Ялінская М.М., м.н.с.⁵

1992 г., снежань – аддзел спецыяльных гістарычных дысцыплін пераіменаваны ў *аддзел спецыяльных гістарычных навук*⁶.

1993 г. – супрацоўнікамі аддзела выдадзены 2 манаграфіі “Францыск Скарына – беларускі і ўсходнеславянскі першадрукар” (Г.Я. Галенчанка) і “Закрепощение крестьянства Беларуси (XV–XVI вв.)” (М.Ф. Спірыдонаў)⁷.

1993 г. – па стану на снежань у складзе аддзела працавалі 9 чалавек: Галенчанка Г.Я., загадчык аддзела, к.г.н.; Панюціч В.П., вядучы супрацоўнік, д.г.н.; Казлоў Л.Р., ст.н.с., к.г.н.; Спірыдонаў М.Ф., ст.н.с., к.г.н.; Бекцінееў Ш.І., н.с., к.г.н.; Кудрашоў В.Я., м.н.с.; Мянжынскі В.С., н.с., к.г.н.; Міхайлоўская Л.Ю., н.с. і Ціхановіч А.С., ст. лаб.⁸

1994 г. – былым супрацоўнікам аддзела В.Л. Насевічам выдадзена манаграфія “Пачаткі Вялікага княства Літоўскага: падзеі і асобы”⁹.

¹ Цэнтральны навуковы архіў НАН Беларусі (далей – ЦНА НАН Беларусі). Пратакол № 1 пасяджэння Вучонага савета Інстытута гісторыі НАН Беларусі ад 5 студзеня 1990 г.; Загад № 1/о ад 8 студзеня 1990 г.

² Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі: (Да 70-годдзя ўтварэння) / М.П. Касцюк, М.К. Кошалеў, Л.М. Лыч і інш. – Мн.: Экаперспектыва, 1999. – С.88. Інстытут історыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі в лицах (1929–2008 гг.): биобиблиогр. справ. / Корзенко Г.В. и др.; Нац. акад. наук Беларусі, Ін-т історыі. – Мн.: Белорус. наука, 2008. С.140.

³ ЦНА НАН Беларусі. Загад № 10/к ад 28 студзеня 1992 г.

⁴ ЦНА НАН Беларусі. Загад № 123/к ад 3 ліпеня 1992 г.

⁵ ЦНА НАН Беларусі. Загад № 51/к ад 14 красавіка 1992 г.

⁶ ЦНА НАН Беларусі. Выпіска з Пратакола № 12 Пасяджэння Бюро Аддзялення гуманітарных навук НАН Беларусі ад 23 снежня 1992 г.

⁷ Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі: (Да 70-годдзя ўтварэння). – С.104.

⁸ ЦНА НАН Беларусі. Загад № 167/к ад 23 снежня 1993 г.

⁹ Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі: (Да 70-годдзя ўтварэння). – С.105.

1996 г. – па стану на люты ў складзе аддзела працавалі 13 чалавек: Галенчанка Г.Я., загадчык аддзела, к.г.н.; Панюціч В.П., вядучы супрацоўнік, д.г.н.; Спірыдонаў М.Ф., ст.н.с., к.г.н.; Бекцінееў Ш.І., с.н.с., к.г.н.; Жлутка А.А., к.ф.н., с.н.с.; Свяжынскі У.М., к.ф.н., с.н.с.; Кудрашоў В.Я., с.н.с.; Мянжынскі В.С., н.с., к.г.н.; Аляхновіч Р.А., м.н.с.; Вайтовіч М.А., м.н.с.; Дзярновіч А.І., м.н.с., Ходан В.І., м.н.с. і Ціхановіч А.С., ст. лаб.¹

1996 г. – супрацоўнікам аддзела В.П. Панюцічам выдадзена манаграфія “Наёмный труд в сельском хозяйстве Беларуси 1861–1914 гг.”².

1999 г. – па стану на жнівень у складзе аддзела працавалі 13 чалавек: Галенчанка Г.Я., загадчык аддзела, к.г.н.; Панюціч В.П., вядучы супрацоўнік, д.г.н.; Спірыдонаў М.Ф., ст.н.с., к.г.н.; Бекцінееў Ш.І., с.н.с., к.г.н.; Жлутка А.А., к.ф.н., с.н.с.; Свяжынскі У.М., к.ф.н., с.н.с.; Кудрашоў В.Я., с.н.с.; Мянжынскі В.С., н.с., к.г.н.; Аляхновіч Р.А., м.н.с.; Вайтовіч М.А., м.н.с.; Дзярновіч А.І., м.н.с., Ходан В.І., м.н.с. і Ціхановіч А.С., ст. лаб. Усяго ў 1991–1999 гг. аддзелам спецыяльных гістарычных навук выдадзена 7 манаграфій³.

2005 г., снежань – у выніку чарговай рэарганізацыі структуры Інстытута гісторыі НАН Беларусі аддзел спецыяльных гістарычных навук спыніў сваё існаванне.

* * *

2010 г., студзень – у выніку рэарганізацыі аддзела выдавецкай і інфармацыйна-аналітычнай работы Інстытута гісторыі НАН Беларусі ён быў пераіменаваны ў **аддзел спецыяльных гістарычных навук і інфармацыйна-аналітычнай работы** (загадчык – к.г.н. С.П. Віцязь), а ў яго складзе створаны **сектар геральдыкі і нумізматыкі** з 3-х супрацоўнікаў: Шаланда А.І., загадчык сектара, к.г.н., Бекцінееў Ш.І., к.г.н., с.н.с. і Юргенсан У.А., м.н.с.

2011 г., чэрвень – у склад сектара геральдыкі і нумізматыкі ўвайшла Ю.П. Латушкова, м.н.с.⁴ Навуковы напрамак – баністыка.

2011 г., кастрычнік – па ініцыятыве сектара геральдыкі і нумізматыкі ў Гродна сумесна з Гродзенскім дзяржаўным універсітэтам імя Янкі Купалы і Гродзенскай абласной навуковай бібліятэкай імя Яўхіма Карскага праведзена навуковая канферэнцыя “Род Валовічаў у гісторыі і культуры ВКЛ у XV–XVIII стст.”. У яе працы прыняў удзел загадчык сектара А.І. Шаланда.

2012 г. – выдадзены “Метадычныя рэкамендацыі па публікацыі польскамоўных дакументаў па гісторыі Беларусі XVI–першай паловы XIX ст.” (А. Шаланда)⁵.

¹ ЦНА НАН Беларусі. Загад № 18/к ад 26 лютага 1993 г.

² Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі: (Да 70-годдзя ўтварэння). – С.105.

³ Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі: (Да 70-годдзя ўтварэння). – С.88, 90.

⁴ Справаводства аддзела генеалогіі, геральдыкі і нумізматыкі (далей – САГГН). Отчёт отдела специальных исторических наук и информационно-аналитической работы (далей – ОСИН и ИАР) за 2011 г. – С.15.

⁵ Інстытут гісторыі НАН Беларусі. Навукова-даведачнае выданне. Пад рэд. В.В. Даніловіча, В.Л. Лакізы. Уклад. В.Л. Лакіза, Р.А. Аляхновіч. Мн.: Беларуская навука, 2015. – С.22.

2012 г. – выдадзена манаграфія “Сімвалы і гербы зямель Беларусі ў Х–XVIII стст.: геральдычна-сфрагістычныя нарысы” (А. Шаланда).

2012 г., лістапад – загадчыкам *аддзела спецыяльных гістарычных навук і інфармацыйна-аналітычнай работы* прызначаны загадчык сектара геральдыкі і нумізматыкі, кандыдат гістарычных навук А.І. Шаланда. У выніку сектар спыніў сваё існаванне¹.

2012 г. – па стану на снежань у складзе аддзела спецыяльных гістарычных навук і інфармацыйна-аналітычнай работы працавалі 8 чалавек: Шаланда А.І., загадчык сектара, к.г.н.; Бекцінееў Ш.І., к.г.н., с.н.с.; Вялікая А.А., лаб. 1 кат.; Каралёва Е.Г., ст. лаб.; Латушкова Ю.П., м.н.с.; Малашонак Г.С., лаб. 1 кат.; Юргенсан У.А., м.н.с. і Юртайкін В.А., н.с.²

2013 г. – у выніку аптымізацыі Інстытута гісторыі НАН Беларусі ў красавіку са складу аддзела выведзены Юртайкін В.Д., Малашонак Г.С., Вялікая А.А. і Каралёва Е.Г., а ўведзены – С.А. Рыбчонак, с.н.с., к.г.н.³ Навуковы напрамак – генеалогія.

2013 г. – па ініцыятыве аддзела 6 снежня ў г.п. Мір сумесна з Музеям Замкавы комплекс “Мір” праведзены навукова-практычны семінар “Genus Albaruthenicum-2013” па тэме: “Праблемы вывучэння гісторыі магнацкіх родаў у Беларусі”. У яго працы прынялі ўдзел супрацоўнікі аддзела С. Рыбчонак і А. Шаланда.

2014 г. – супрацоўнікам аддзела Ш.І. Бекцінеевым выдадзена манаграфія “Денежное обращение на территории Беларуси в IX–XVI вв.: нумизматические исследования”⁴.

2014 г. – супрацоўнікамі аддзела выдадзена калектыўная манаграфія “Unus pro omnibus: Валовічы ў гісторыі Вялікага княства Літоўскага XV–XVIII стст.” (сярод аўтараў – С. Рыбчонак, А. Шаланда, У. Юргенсан)⁵.

2014 г., выдадзена манаграфія “Таямнічы свет беларускіх гербаў. Шляхецкая геральдыка Вялікага княства Літоўскага” (А. Шаланда)⁶.

2015 г. – па ініцыятыве аддзела 24–25 красавіка ў Гродна сумесна з Гродзенскім дзяржаўным універсітэтам імя Янкі Купалы, Гродзенскай абласной навуковай бібліятэкай імя Яўхіма Карскага і Гродзенскім дзяржаўным гісторыка-археалагічным музеем праведзена Міжнародная навуковая канферэнцыя “Валовічы-2: гісторыя, генеалогія, культура (XV–XX стст.)”. У яе працы прынялі ўдзел супрацоўнікі аддзела С. Рыбчонак і А. Шаланда.

2015 г. – супрацоўнікамі аддзела выдадзены калектыўная манаграфія “Род Іллінічаў у Вялікім Княстве Літоўскім у XV–XVI ст.: радавод, гербы, уладанні” (С. Рыбчонак, А. Шаланда, сумесна з Р. Аляхновіч)⁷.

¹ САГГН. Отчёт ОСИН и ИАР за 2012 г. – С.11.

² САГГН. Отчёт ОСИН и ИАР за 2012 г. – С.8.

³ САГГН. Отчёт ОСИН и ИАР за 2013 г. – С.12.

⁴ Інстытут гісторыі НАН Беларусі. Навукова-даведачнае выданне. – С.22.

⁵ Інстытут гісторыі НАН Беларусі. Навукова-даведачнае выданне. – С.22.

⁶ Інстытут гісторыі НАН Беларусі. Навукова-даведачнае выданне. Пад рэд. В.В. Даніловіча, В.Л. Лакізы. Уклад. В.Л. Лакіза, Р.А. Аляхновіч. Мн.: Беларуская навука, 2016. Выд.2. – С.23.

⁷ Інстытут гісторыі НАН Беларусі. Навукова-даведачнае выданне. Выд.2. – С.23.

2015 г., – выдадзены “Метадычныя рэкамендацыі па апісанні сфрагістычных матэрыялаў XV–XVIII стст. у архівах Беларусі” (А. Шаланда)¹.

2015 г., снежань – у выніку аптымізацыі і рэарганізацыі структуры Інстытута гісторыі НАН Беларусі на базе аддзела спецыяльных гістарычных навук і інфармацыйна-аналітычнай работы быў створаны *аддзел генеалогіі, геральдыкі і нумізматыкі* (загадчык – кандыдат гістарычных навук А.І. Шаланда), які ўвайшоў у новы Цэнтр спецыяльных гістарычных навук і антрапалогіі (загадчык – доктар гістарычных навук В.Ф. Голубеў).

2016 г. – па ініцыятыве аддзела 28 кастрычніка ў г.п. Мір сумесна з Музеем Замкавы комплекс “Мір” праведзены навукова-практычны семінар “Genus Albaruthenicum-2016” па тэме: “Зборнік дакументаў і матэрыялаў “Мір: замак, мястэчка, графства ў другой палове XVI–пачатку XIX ст. Змест, метадалогія, праблемы падрыхтоўкі да выдання”. У яго працы прынялі ўдзел супрацоўнікі аддзела С. Рыбчонак і А. Шаланда.

2016 г. – супрацоўнікамі аддзела выдадзена калектыўная манаграфія “Князі Друцкія-Горскія ў Вялікім Княстве Літоўскім у XV–XVIII стст.” (С. Рыбчонак, А. Шаланда, сумесна з В. Галубовічам).

2016 г. – па стану на снежань у складзе аддзела генеалогіі, геральдыкі і нумізматыкі працавалі 5 чалавек: Шаланда А.І., загадчык сектара, к.г.н.; Арлова-Жылко А.Р., лаб. 1 кат.; Латушкова Ю.П., н.с.; Рыбчонак С.А., к.г.н., с.н.с. і Юргенсан У.А., м.н.с.

2017 г. – па стану на снежань у складзе аддзела генеалогіі, геральдыкі і нумізматыкі працавалі 5 чалавек: Шаланда А.І., загадчык сектара, к.г.н.; Грузіцкі Ю.Л., к.г.н., с.н.с.; Латушкова Ю.П., н.с.; Рыбчонак С.А., к.г.н., с.н.с. і Юргенсан У.А., м.н.с.

¹ Інстытут гісторыі НАН Беларусі. Навукова-даведачнае выданне. Выд.2. – С.23.